

Ms 527

Montesquieu Úr,
 Minkajáéééé
 a'

Töppééééé

LELÉÉÉÉ.

Prolem sine matre creatam.
 Ovidius.

francziaból magyarsá fordította
 Arkosi Nemes Benkő István
 Prókátor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

2
1.
VI. Könyv.

Következések a' külömböző Igazgatásformák-
nak Principiumaiból,
a' polgári és büntető
Törvényeknek eggyügyü-
ségére, az Itéleteknek
formájaira, és a' Büntetése-
knek megállittá-
sára nézve.

A. Rédy

A. P. K. S. Z.

Hülömböső Igazgatásokban a' polgári Fövényeknek eggyüségéről.

A monarchiai Igazgatás nem szenved
olly' eggyügyü Fövényeket meg, mint
a' despotizai. Abban Fövényeknek
kell lenni. Central University Library Cluj Ezen Fövényeknek
j: tribunauxi / adják az Statutorai
szokt; ezeknek sem kell tartottatni;
ezeket meg kell tanulni, hogy ma
ugy iséljenek mint tegnap iséltek,
és vagyonja isélese a' Polgáruknak
bironyos és állandó legyen mint maga
a' Status Constitutioja.

Egy monarchiában az igazság,
ki-özögálasáta, mely nem csak az Éles
és jók felül, hanem a' Deszülletről is határoz,

lélekbenjáró vizsgálatokot kíván. Az belő-
 bisonak kelidése /: la délicatesse / azon
 mértékben öccgbedik, a minis zea fontosabb
 dolog birattatott, és a minis ö nagyobb ügyről
 isél!

Emélfogva nem kell condalkozni, hogy
 ezen Statuotknak Föveimyeiben annyi
 regulák, megzozittások, tagittások ta-
 laltatnak, melyek a különös esetekes
 Szapatták, és magát az okotágot egy
 mesterkégre vomi látszatnak.

A Szagznak az eredetnek alapvtnak,
 mely a monarchiai Szagatában behorot-
 tatott, kümbörsége, gyakran a jöknek
 természetében kümbörséges Szag, és ezen
 Statuotnak Constituciójára néző Föveim-
 nyek ezen kümbörségek Szamát rendel-
 kenik. Így nálunk, a jök, Szajdonak,
 Szapottak, avagy Szorzettek; Datálok,
 avagy Szapapherálok; atyárvöl, avagy
 anyárvöl maradtak; több nemü ingák;
 Szabadok, subfittuáltak; verségek,
 vagy nem; nemetek, avagy Szabad allvdiálok,

avagy

avagy colonicálok; successionalis jöve-
delmiek, avagy pénzért kiadottak. Min-
den neme a' Jónak különös regulák alá
vetett; mind arókat követni kell, hogy
arokban eliponáthassanak; ez is még el-
veszen valamit az Eggyüségéből.

A' mi Igazgatásunkban a' Feudumok
östölmaradsak lettek. A' Nemeségek egy
bizonyos consistentiás kellet kapni, a'
végül, hogy a' Feudumoknak Juludonotta
a' Fejedelmek? Central University Library alkalmat
legyen. Ennek sok külömbfélekkel
külmi: példának okáért, vagynek hely-
ségek, hol a' Feudumok az anyafiak
kivált nem osztattak fel; a' más-
sokban az utándültek les cadets;
a' magok ideleket inkább megkap-
hattak.

A' Monarcha, ki minden tarto-
mányait a' mérti, külömböző törve-
nyeket állhat, avagy külömböző szoká-
sokat elűrtet. De a' Despotia somnia

sem esmér, és semmire sem ügyelhet;
 neki minden egy lépéssel kell törni;
 ő egy szor a karát által irányodik,
 a melly mind ugyan az; minden megha-
 júl az ő lábai alatt.

Aron mérsékben, a min az isélesei
 a törvényeknek a chronichákban
 megismerődnek, a törvénytudomány
 az határozatokkal határozatik, a mel-
 lyek néha egymással ellenkeznek; vagyis
 mivel a divák, a kik követeknek, külföldi
 börtöl gondolkodnak, vagy mivel az ügyek
 majd jól, majd rosszal általmassanak;
 avagy végre, végeslen vizsgálások által,
 mellyek mind azokban, a mit az emberek
 kezein megfordulnak, becsutnak. Ez egy
 szélsőségesség volt, mellyet a törvényhozó
 időül időre megjovitt, minis olyas valamis,
 melly magának a mérsékelt igazgatás
 belkinek ellemire vagyon. Nem ha
 kénytelen az ember a törvényekhez
 folyamodni, ugy ennek folyani kell a

Confiz

Constitutio' természetéből, nem pedig a
 Fővények' ellenkeréséből, és bizonytalans
 ágából.

Az Igazgatóságokban, hol stürségestől
 a Bemélyek között különbség van, pri
 vilegiumokat kell lenni. E még kisebbíti
 ismét az eggyüggőket, és ezet kifogásokat
 szerez.

Egy, kevésbé a Fővárosot, és mindenek
 felett az az országot terhelő Privilegium
 mok közül, az, hogy az ember inkább ezen
 Fővényekhez, mint mások agra panaszkodat
 be. Imhol az új bajok; az az, az hol fely
 a vetelkedés megtudása felett annak melyik
 Fővényeknél kelljen perleni.

A Despotai Státusoknak Népei egy igen kü
 lömbörsé alapotban vannak. En nem tudom,
 ezen Országokban mi felett tudnának a Fő
 vényadók rendelkezni, avagy a Fősvitelők
 isélni. Oman, hogy a Föld a Fejedelmé, kö
 vetkerik, hogy ottan a Földök' tulajdonosa
 felvöl majd semmi Fővények nincsenek. Oman,
 hogy a Fejedelmek jatta vannak. Sucedábr,

Kövesz
 S

Köveskerik; hogy ott éppen olyan kevésbé
 van helye a Successióval való Fővények-
 nek. A kirávi Kereskedés, melyeső némolly
 Tartományokban folytat, a kereskedés Fő-
 vényeinek minden nemet haszalanokká
 teszi. Az használatok, melyeket a leányok-
 kal, a kik rabulgalók, kútnak, az mivelik,
 hogy ott az asszonyoknak kiadásokról: dóto:
is használatról: avantagosa: Sommi jogávi
 Fővények minetenek. Köveskerik még a rab-
 szulgáknak ezen bannalaira melóvó Wokala:
gávól az is; hogy itt majd Sommi emberek
 minetenek a kútnak billaydon akaratjok
 lenne, és a kik valamely Dívó elött a magok
 viselétéről számolni tartozának. A leg-
 több erkölcsi cselekedések, melyek nem egye-
 bek, mint az Españak, Perjnek, Wznak akarat-
 jai, általuk, és nem a billaygek által kenz
 deltetnek el.

Elfelejtém megmondani; hogy az, a mit
 Decretumnek nevezünk, alig esmeretven
 ezen Statutokban, mind azon ügyek
 melyek ezen Decretumot nézik, a melykő-
 zöttünk olyan fontos tárgy, itten éppen nem
 találhatunk helyes. A Decretumot magára
 elég

BCU Cluj / Central University Library Cluj

alég
62

alég; minden üres kövüllötte. Az Usarók is,
mídon nekünk azon Országokat írják le, hogy
ez országul, rikkám emlékeztetnek a' próbárai Fő-
vényekről.

Aminden alkalmatosságok a' vesétkedése
/: Dispute:/ is perlekedése elvették ottan.
Ez az oka annak, hogy ott a' panaszlókkal
olyan rosszul bánnak: az ő kivánságaik-
nak igazságtalansága raffenyen áll, nem
lévén a' Fővényeknek végelesége által
alrejtve, paláttolva, avagy párszögölva.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

M. P. S.

A' büntető:/ criminelles:/ Fővények-
nek egygyűségéről különbözö
Izargatásokban.

Bünetlen halja az ember, hogy az Izar-
ságnak /: la justice:/ mindenütt ugy ke-
lenik kivánságtatni, minis Főök-Országban.
Igy e' szexens hát minden Népek kirótt a' leg-

nyas

tudatlanabbak láttak volna azon dolgok
ban be, a melynek ismerete az emberek
nek a Világon legtöbbes téren?

Hogy ha a tövényes Formalitasokat
a fáradságra névve, melyekkel egy Dölgár
a magához való jutásban, avagy valamely
megbántatásis való eljárásban bajlódik,
megvizsgáljuk, valójában efféleket elegendő
találunk: Ha azokat azon állapotban se-
kinzjük, a melyben ezek a Dölgárok ka-
badóságával is bátorságával vagnak, úgy
ilyeneket igen keveset találunk gyakran;
is meg fogjuk látni, hogy tulajdon az igaz-
ságis való fáradságok, költözések, kisére-
gek, is végéjek, azon árak, melyeket
mindenik Dölgár a maga szabadsá-
gáért ad.

Főök-országban, hül a jobbágyoknak
vagyonjára, életére, is becsülésére igen
keveset ügyelnek, minden veszedelmeket,
egy vagy más módon hamar elhatározz-
nak. Az elvegreis módja mindegy, csak-
hogy vége legyen. Az azonnal infotmábraton

Daca

BCU, Cluj / Central University Library Cluj

De a' maga fantáziája Lovens a' talc
 prokra veret a' panaszoknak, és ökes hara
 küldi ismer.

És igen veszedelmes lenne, ha ott a' pora
 lekedésre való kedvnek helye lenne; az
 az igazságnak megszerzésére egy heves
 ösztönt, a' maga ügyének folytatására
 gyálóltézet, nyugharastlan vágot, és a' le
 tekben munkát, alhatatosságot teremt fel.
 Mind ennek el kell egy igazságában kerülni
 telni, hül nem lehet má' erőnek, mint a'
 félelemnek lenni, és az hül minden hitetlen
 és a' nélkül hugg az előre lehetne látni, rez
 volutiokra veret. Mindemiknek meg kell esmér
 ni hugg éppen minczen szüktség arra, hugg a'
 felsőbbtől beszédet halgassa néki, és hugg a'
 maga bátorságát csupán csak a' maga dem
 nitégének köszönheti.

De a' mértékelti Státusokban, hül
 a' legkisebb Polgárnak feje fontolái alá
 jön, nem vesetik el annak becsüllete, és
 vagyója csak egy holtas vizgálat után;
 nem fordítják meg ilcsérel másképpen
 csak mivel maga az itara kap abba;

és csak

is csak ugy kap bele, hogy e néle minden
lehetősége ez köröket megenged art
álalmazni.

As is, a ki magát tagabb alaposba huzza,
mar aron ragyon, hogy a Jövevényeket egy
gyüggöbbecké tegye. * Eren alaposban inkább
keri a különös alkalmatlanságoton megil-
letödni, mint az alatta valónak szabadsá-
gán, a mivel éppen nem gondol.

Látják, hogy a Republicákban legalább
éppen annyi Formalitások kellenek mint a
Monarchiákban. Ez is a mai Igazgatóisban
szaparvónak erik a mint isen a Polgáro-
nak becsülése, vagyonja, ilete, Szabadsága
tekintetben vésetik.

A republicai Igazgatóisban az emberek
mind egyenlök; egyenlök a despotiaiban is;
az elsőben, mivel ott az ember minden; a
másodikban, mivel itt semmi.

* Caesar, Cromwell, et tant D'autres.

III. Réily

M. P. S.

Melly Igazgatásokban, és melly esetek-
ben kell a Főválynak igazi fűretje
; texte: / Arrens itélmi.

Mivel inkább körelitt az Igazgatás
a Republicához, annál inkább megál-
lítottik az itélésnek módja, és egy hiba
vols a Laesummi Republicanál az, hogy
az Ephorok kényserens: arbitrairement:
itéltek, a nélkül hogy Fővályok lettek volna,
melyek azokat veréreltek volna. Dó-
mában, az első Consulok úgy itéltek mint
az Ephorok; ebben az alkalmaslagokos
éigzevették, és korottan megállított Fő-
vályeket tettek.

A despotiai Státusokban minsem
Semmi Fővály; a Divó ö magának regula.
A monarchiai Státusokban van egy Fővály;
és ott hol e megvann álesva, követi az a Divó;

ott hol a' minc' keresi' annak helyét. A' republicai Igazgatásban, a' Constitutionnak természetéből varam az, hogy a' Dixák a' Főzvénynek betűit követték. Minc' egy Dölz gár, a' ki ellen egy Főzvény megmagyar vázmi ne lehetne, a' mikor annak vag gyonja, becsülete, avagy élete jönn kezdésbe.

Dómában, a' Dixák csupán abban mon, dottak iséletes, hogy a' bepanaszoltatott egy bizonyos bűnök büntette lenne; eia büntetés megalattatott a' Főzvényben, a' mint a' különböző Főzvényekben, melyek tetettek, látszik. Eppen, Angliában, egy végernek az Esküdtök, ha a' vádolozott hibái' avagy nem az elvadrattatott tettben; is ha vesztetnek declaráltak, a' Dixó kimondja a' büntetés, a' mit a' Főzvény azon Sacrumta Sabott; is erre néki nem kell egyéb a' szeméireb.

J. V. Rief

N. B. S. L.

Az Ítéletek formáiscsinak
módjáról.

Abból következik a különböző mó-
dok az ítéleteknek megírásában.
A monarchiákban a Dikák a bírósági
/arbitrov:/ módját veszik; együtt végez-
nek, egymással közli gondolataikat,
megegyeznek; a maga vélekedés /avis:/
modificálja egyikik hogy a másikéval
egykörűvé tegye; a kisebb számú véle-
kedéseknek utánna kell hajolni a két
nagyobb számúnak. Ez a Republica ter-
mézetéhez nem való. Lómában is a Svög
Várasokiban, nem értekeznek egymással
a Dikák: mindenik adja a maga véleke-
dés eren módok közül egyikén: felöl do:
rom, karkhorratom, nines, bironfitva: /non
liquet:/ ez omnan jön, mivel a Naps a mondott
Svögényt, avagy ars mondan nérétott. De a

Naps

Nép nem Fővénytudó, mind eren modifi-
catoris és mérséklési a Dixáltaknak
nem írta vagynak; nekik egygyeslen egy
Targyat kell elibe adni, egy tettet, eze-
kül egy tettet, és nekik csak ars kell lá-
ni, ha kell káhoratni, feloldozni, az
vagy iselésés hátrataratni.

A Dómaiak, a Főzőknek példájára,
bevitték az Actioh formulás, * és azon
szükséges, hogy minden ügyet a maga tulaj-
don Actioja által folytassanak, megállitatták.
Ezre az ok módjuk Perent való iselésétel-
ben BCU Cluj / Central University Library Cluj szükséges volt, a kérdésnek alaposság meg-
kellett állítani, hogy a Népnak mindig semmi
előtt legyen. Külömben egy nagy ügynek folyar-
matjában eren alapítja a kérdésnek szünse-
len változna, és ezre nem esmérnének többé.

csobbil köveskerett, hogy a Dixák, a Dó-
maiaknál, semmi el nem esmérsek, hanem
a Provostan meghatározott kívánságot,
a nélkül hogy semmi öregbittessen, kibővít-
teffen

* Quas actiones ne populus prout vollet
infirmeret, cessat solemnique esse voluerunt.
Leg. 2. S. 6. digest. de orig. jur.

tessen, avagy modificáltatton. De a
 Praetorok máis ceterisq; formulais gún-
 dolsák fel, mellyeket jó Relictio mérséből
valóknak: bonae fidei; de bonae fidei; / ne-
 versek, a mellyeknél quod az istületmondás
 módja inkább a Dixó gondolatja szerén-
 való vól. Ez inkább vól a Monarchia
 lelkehez szabva. A Francia Érvenytudók
 is mondják: Franciaországban minden
ceterisq; jó Relictio mérséből valóik: / En Fran-
ce toutes les actions font de bonae fidei: /

V. B. C. S.

Cluj / Central University Library Cluj

Melly Igazgatóisokban lehet az Ural-
kodó: / Souverain: / Dixó: / juge: /

M A C H I A V E L Florenzia' Szabadvága-
 nak elvesztését annak tulajdonosja, hogy
 a Nép egy tessben, / in corpore: / mindör-
 mában, nem isél az elme tett Felség'
 bántata' vétkekről. Annak helyében itt
 nyúlva Dixák állítottatás De, mondja Practiaz
vel, kevesek kevesek által megvesztet-
nek.

nek. Ezen nagy Emberrnek Maximáját
 elfogadnám ugyan: de mivel ezen cseleke-
 ben a' politicalai interesse, ugy szólván,
 a' polgári interestét elnyomja, s: mert
 mindenköt inconveniens, hogy a' Néps-
 öm sorsalmét maga látta el: azért,
 ennek orvoslására, a' törvények nek,
 a' mennyiben azoktól kitelik, gon-
 doskodni kell az egyes kemények
 bátorságáról.

Ezen időben a' Dániai Törvényhosok
 két dolgot cselekedtek; megengedték
 a' vádaltattnak az isélel döntésébe
 kivételbe menni; * is akarták, hogy a'
 kárhortatottnak jószágai szentek lé-
 gyenek, hogy azt a' Néps ne confiscálhat-
 ná. A' XI. Könyvben meg fogjuk a' több
 határokat s: limitations s: látni, a' mellyek-
 ket a' Néps isélel hatalmának ollemébe
 szegettek.

* Ez egy athénébéli Törvény völs, a' min-
 c' Démokhrészbil megtették. Pericles lemondott
 ennek használásvöl.

Solon

Solon sleibe tudott körülmí aron vize
 álléivnek, a melyet a Néps a vétkeknek
 megisélese aránt lévő hatalmában hasz-
 nálhatott: örendelse hogy az Azozagus
 az ügyet újra nésse; ha ez azt bírta
 hogy a vádolttatott méltatlannul abszól-
 váttatott, akkor vádolja bé az újra a
 Néps slött; ha azt bírta, hogy igazságla-
 nul kárhortatott, akkor az exequiós
 fojtva meg, és az ügyet láttassa el újra:
 Csudálandó Fővény, mely a Néps
 aron Magisztratus vizsgálójának, mely
 őt legentább vizsgálta, és ugyan a ma-
 gáének alája vetette!

Fő leken az ilyen stinü ügyekben
 némely keővéggel bámmi, főképpen aron
 pillantattól fogva hogy a vádolttatott
 fogój lett, hogy a Néps magát csendesít-
 keste és hideg vérrrel isélhetten.

A despotiai Státusokban maga a Fe-
 jedelem ítélhet. Nem isélhet a Monarchi-
 ákban: a Constitutio jelfordulna; a köreps
 függő hatalmak sctörnive tételnének;
 az Beleseteknek minden formáliváttai meg-
 szünének; a félelem helyre meg minden

Siveket; minden ábrázatotok halavány-
ság fogna bé; minc' birodalom, minc' bez-
csüllet, minc' szexetes, minc' bátorság,
minc' Anarchia többé.

Ide jönnek más reflexiók. A monarchiai
Státusokban a Széjedlem azon veit a ki
kereti a vádoltattakat, és azokat megbünteti
avagy feloldoztatja; ha ő maga isélne,
egy bíró is veit lenne.

Ejzen azon Státusokban gyakran a
Confiscatiók a Széjedleméi; ha a veiteket
ő isélne meg, egy imés bíró is veit lenne.

A mi több, ő fő uralkodásának legjobb
tulajdonságát, ő megkegyelmezést, elvepre-
né: észrelensig lenne ha ő iselésés adná
Iass imés visszavonná: ő nem akar na
maga magával ellenkerésben lenni.

Azon kívül hogy é minden képzéseket
confundálna, így az ember nem tudná, val-
jón valaki ártatlannak mondatik, avagy neki
megkegyelmeznek.

Itivön XIII. Lajos Szexreg la Valette-
nek Szexben dielőbíró akart lenni, és arérs
a Parlamentnek némely fizetjait, és néhány

Státus

Status Tanácsotai's a maga Cabine's-
 jába hívatta volna; a mikor a Király
 ökeo orvöltette volna, hogy a fogóság, páram-
 csolasjában eggyesének meg, President
 Delivre mondta: "Hogy ő éren ügyben
 ,, ritka dolgot lát, hogy egy Fejedlem
 ,, Alattavábinak eggyike, decében Péket
 ,, üt; a Királyok magoknak csak a meg-
 ,, kegyelmerés tartottak volna meg, a'
 ,, megismerés Fittvitelöjökre bírtak volna.
 ,, És Felséget maga slätt a bünösök püsterán
 ,, /: Sur la felette: / akar egy embert látni,
 ,, a ki iséletenél fogva egy órában ar har-
 ,, lábra merne! A Fejedlemnek ábrázatja,
 ,, melly a kegyelmet viseli, ar el nem szem-
 ,, verheti; az ő tekintete egyedül anyéretti
 ,, el ar conyasonyegyházaknak /: des eglise: /
 ,, Interdictumait; a Fejedlem slött megeléget
 ,, ve kellene mindennek almemni." A midön
 a végö isélet tétetett, ugyan a President
 mondotta a maga vélekedésében: "Ez egy
 ,, példa nélkül való isélet, igenis minden musto-
 ,, nig slöfvedals példák ellen való, hogy egy
 ,, francia Király iselőbirónak képeben, a
 ,, maga tanácsat /: avis: / ársal egy Nőmetembert

„halálra ítél vóna.”

A' Széjedelem által hozandó ítéletek az igaz-
ságtalan ségoknak is visszaéléseknek
kimeríthetetlen kutfejevé lennének; az
Udvosiak a magok alkalmatlanságait
által az ő ítéleteit kicsikornák. Nemelly
Római Császárok a bírósávkodásra Dühöt
kaptak; Emmi országok sem ej-
tették a Világot igazságtalanságait
által amely bámulásba, mint ezek.

„Claudius, Facitus monja, az
„ügyeknek megismeréséi és a magistra-
„tusoknak hivatalát magára vonván,
„alkalmatoságot adott a ragadóra-
„soknak minden nemere.” Nero is,
ar úralkodásra jutván Claudius utab-
is meg akarván magának nyerni a
Népet, úgy nyilatkoztatta ki magát:

„Igen fogna övirkedni attól, hogy min-
„den ügyekben bíró legyen, nehogy a
„Vádolók is vándoltattak egy palotá-
„nak falai körött nemelly Szabadonbo-
„csátottak' affranchi egyedül való
„hatalmának kitértessék.

„Abreaching

"Aecadiusnak uralkodása alatt, mondja
 "Eozimur, az hamivan uralkodónak
 "(/calamitateur:) neme alvezjod, kivü-
 "vette az Uvart, is mequest regate. Mikor
 "egy ember meghöls, a tötötta fel, nem
 "hagyott hátra gyermekekét; elajándé-
 "kottattak az ö jösségai egy descriptum-
 "nál fugua. Oks mint hogy a Szjedelem
 "vendkiút ostoba, is a Császárni a
 "kicsapongásig Semtelen volt, tehát
 "az ö Cséledjeinek, is mehitjeinek
 "telhetetlen fűvényiségét pársfugolta;
 "slamysira, hogy a jambor emberekre
 "nézve Sammi kívánatosabb nem völs
 "ar halábról.

"Emekelőtte, mondja Diveopius,
 "igen kevés emberek völs az Uvart
 "nál; de Justinian alatt, mint hogy a
 "Dixáknak nem völs többé Szabadigaz-
 "ságot Szögáltatni, azoknak Székei
 "pudtán állottak, a mig a Szjedelemi
 "palotaja a peresfeleknek lármái völs,
 "a kik ügyeiket ilten sürgették, hangrot."
 "Az egen Világ tudja, mikép' aválták ott
 "az Szélesekör, is tulajdon a fűvényeket.

A Főrendek a Fejedelmek somei;
 ö crek által látja ars a mit crek neh.
 kült nem fogna látni. Akarja ö a Fő-
 rendeknek festségeit viselni? Ö nem
 munkálkodik akkor magáéss, hanem
 az ö esábitvics maga ellen.

V. A. B. E. S. L.

Hogy a Monarchiában a Ministe-
reknek nem kell feletket mondani.

Az is még egy nagy alkalmatlanság
 a Monarchiában, a midőn a Fejedelmek
 nek Ministerei magok itélnek a De-
 rekben. Mi látunk még ma Itáliá-
 söt, az hol Scamsalan Dixák vagy-
 nak a fiscalis Doreknek elhatá-
 rozásáira, és az hol még a Ministerek is,
 ki himné, magok is akarnak azok-
 ban itélmi. Egy rakás megjegyzések
 adják itt elő magokot; én csak creket.

jegyezem

jegyrem meg.

És dolgoznak természetesen, az
egy néme van az ellenmondásnak
a monarchia Farsa és Fövevény-
keinek tagjai között. A királyi Far-
sának keves reményekből kell
állani, és az Iselőfekettes többek
kivántatnak. Az oka ennek az, hogy
az elsőben az ügyeket egy bizonyos
keveséggel / passiv / kell elővébni,
és éppen egy folgtatni, és csak négy avagy
öt emberrel lehet reményleni, a kik
abból a magok munkáját csinálják. A
Fövevényeknél ellenben hideg vér kell,
és minden ügyeknek nemely mérték-
ben nállok külsőbség nélkül kell lenni.

VII. László

V. M. Politz.

Az egyes Magistratusról.

Egy ilyen Igargatásnak csaka despotai Igargatásban lehet helye. Láthatni a Rómáinak historiájából, minő pontig elhet vissza hatalmával egy egyes Dicső. Hogy ne vetette volna meg Cippius a maga közeiben a Fővérményeket, a mikor ő azt is alalhagta a mint ömött? Sátur Livius megtanítja nekünk a Decemvirek hamis megkülömböztetését / distinctionis/. Ő egy ember alattomban elvállított, a ki elötte Virginiat, mint a maga rabrögzályját, kereszt alá vette; Virginianak rokonai azt kívánták tőle, hogy az ő Fővérmények ereje Perius, nékiök a Lányt, a míg végtő hílet lenne, adná vissza. Ő így nyilatkozatta ki magát, hogy az ő Fővérménye csak az Atyának jóváratott, és mivel Virginius mincken jelen,

arr

art eren esetre alkalmatolni nem lehet.

V. A. A. P. L. S. K.

Évádolásokról különböző I-
gazgatásokban.

Rómában egyik Pölgárnak szabad
völt a másikat vádolni; ez a Respu-
blica telke szerint volt rendezve,
hol minden Pölgárnak egy határ-
talan burgósággal kellett a köz-
jó aránt viseltetni, az hol mindenik
Pölgár úgy néretik hogy az Kasá-
nak minden jubbait a kerciben tart-
ja. A Császárok alatt a Respubli-
ca maximáit követték; is isommal
a veszedelmes embereknek egy nemét,

egy sereg feladót /: delatours:/, láttak
megjelenni. Mindenik, a ki sok vetkekkel
és talentumokkal, egy igen alacsony lélek-
kel, és egy nagyraggyó indulattal bírt, egy
bűnös kerestte, a kinek kárhoztatása
a Fejedelem előtt kedves lehetett; és vils-
ar ut a becsület, és a Szerelem kapá-
ra, oly' dolog mellyet mi körtünk nem
látunk.

Ékünk ma egy órák Fővénység
vannj tudmillsik, mellynek követeléseiben
a Fővénység' teljesítésének ügyelése rendelt
tetett Fejedelem minden Fővénységükhez egy
hiszviselést tészen az ő nevében minden hibák-
nak megperlése: úgy hogy nálunk a feladóknak
hivatata esméreslen; és ha ezen nyitván lévő
borsuálló gyam alá jön hogy szolgálataival
vissz'áélné, úgy kötelezetne a maga feladós
/: denonciatour:/ kineverni.

Plató' Fővénységei Szerelem, azok kik
almulattak a Felsőbbéget tudósítani, avagy
annak segítségül lenni, megkeltett büntetete-
mi. É ma nem lenne alkalmartatható. A

Közfelügyelet / la partie publique: / vigyáz
 a' Dölgások helyett; ö munkálkodók, és
 ezek csendességben vannak.

A. H. P. E. S. H.

A' büntetéseknek keménysége:
ről különböző Igazgatásokban.

A' büntetéseknek keménysége inkább illik
 a' despotikai Igazgatáshoz, melynek
 principiuma a' félelem, minis a' monarchiához
 és a' Republicához, melyeknek
 rugótolla ressort: / a' becsület és a' virtus.

A' mérsékelt Statutokban, az haraz
 serege, a' szegény és a' gyalarattók való
 félelem, olyan meggátoló indítókok,
 melyek sok vétséket megakadályoztatnak.
 A' legnagyobb büntetés egy rossz tettnek
 az abban írettetésben fog állani: A' pü-
 gári Fővények itten könnyebben megjovit-
 tathatnak, és minsen' szüktég annyi ke-

ménységre.

Ezen Státusokban, egy jó Fővezényhorú inkább fog azon benni, hogy a veszeknek seibekérüljön, mint azokat büntette; inkább fog arról gondoskodni, hogy jó erkölcsökös horeon bé, mint halálos büntetéssel terheljen.

A Chinai Iróknek egy átlándó megjegyzése, hogy minél inkább látszott az halálos büntetés Országokban öregbenni, annál kevésebb volt a Revolúció. Az oka annak az, hogy az halálos büntetések azon mértékben neveltek, a mellyben az erkölcsök fogyatkoztak.

Hömyön meg lehetne bizonyítani, hogy minden avagy szinte minden európai Státusokban a büntetések kevesedtek avagy skaparodtak, úgy a mint az ember a Kabardaghon inkább közelített avagy attól inkább távozott.

A despotai Tartományokban az ember olyan kezenesetlen, hogy az halálról inkább

del

fél, mint az életet sajnálja; az halálra
büntetéseknek hát ott keményebbeknek
kell lenni. A mérsékelt Szaturnusban
inkább fél az élet élvezéséről, mint
az haláltól magától izonyodik; itten
hát a büntetések, melyek csak az életet
öltik el, elégségesek.

A rendkívül Szerencsés, az a rendkívül
Szerencsétlen ~~szerelemmel~~ ~~szerelemmel~~ ~~szerelemmel~~ ~~szerelemmel~~
embernek, egyaránt hasznodik a kegyet-
lenségre; bíróyságai amek a Sorsotok
les mains par az Érdítok les conqué-
rants. Csak a középvezűség, az a Szer-
rencsének is Szerencsés-lenségnek elegy-
dése szerzik a nyájasságot és a Szána-
korást.

Amit az ember az egyes emberke-
ben lát, megtalálja az a külömböző
Nemresekben is. A vad Népeknél, a kik
igen Sanyarú életet élnek, az a despo-
tai úralkodás alatt lévő Népeknél, az hol
csak egy ember van párszolgoltató
va rendkívül a Szerencséről, a minden a többiek

attól

attól igen felettlé megvetetve vagynak, az ember egyaránt kegyetlen. A St. Louis és a la Douceur a mérséklett Igazgatóságban irakkodit.

A midőn mi az Missouriban a Hel-
tának igazságának /: de la
justice: / példái olvastuk, a fájdalom-
 nak egy nemével érjük az emberi tor-
 ménynek rosszaságait.

A mérséklett Igazgatóságban egy jó tör-
 vényadó a büntetések formálása né-
 dent használhat. De nem remélhet való, hogy
Späktában, egy a főképpen való bünté-
 tések közül a volt, hogy az ember a
 maga Heléigéit máinak nem külsőre
 hette, sem a máit máitól meg nem
 kaphatta, a maga hárában mindegy
Süllényekkel kellett lenni? Egy fővel,
 minden, a mit a Sörvény büntetésnek
 never, valójában büntetés az.

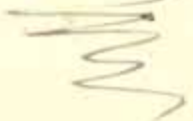
N. A. C. G.
 [Signature]

N. P. L. S. L.

A régi francia Törvényekről.

A régi francia Törvényekben különösen a Monarchiának lelket találja az ember. Azon esetben, hol a pénzbeli büntetésnek forognak fenn, a nemtelenek kevesebbet büntetődnek a nemeseknél. Eppen az ellenkező saláll helyett a vetkeknek, a nemesekhez a becsülést és a perlekedésbéli tehetőséget, /: repute en cour: / a midőn a közember /: le vilain: / a ki becsüléssel nem bír, testi büntetést szenved.

XI. Leitz

Kösz. P. L. S. K.

Hogy a' midőn egy Nőp virtusod
kevés büntetésre vanm stüksej.

A' Római Nőp jámborsággal birs.
Eren jámborságnak olyan ereje völs,
hogy gyakran a' Fővényhosónak csak
arra völs süksége, hogy a' jöt meg
mutatta annak, hogy az azt kövötte;
és úgy tetőtt, hogy a' parancsvolatok
helyett dögteger völs annak a' tanács-
adás.

A' Királyi Fővényeknek, és a' Firenc
ket Táblák Fővényjeinek büntetési
a' Republicában majd mind eltöröltet-
tek, legyen a' Valerius Publicola
Fővényje követkerése által, legyen
a' Porcius Fővényjéből lett követker-
tetés által. Nem vettek erre hogy a'
Republica ez által rosszabb rendbeho-
zatott völna, és ebből egy sérvése sem

támas

támadott a' Politianak.

Ezen Valerius Főveimye, a' melly a' Magyarok minden kiváltságait egy Polgár ellen, a' ki uggével a' Népre hivatkozott, meztiltotta, az, a' ki az ellen vétene, nem illeték más büntetéssel, mint arról, hogy az egy rok embernek tartatasson.

N. M. P. S. S.

A' büntetésnek hatalmáról.

A' J. A. D. S. S. S. megmutatta, hogy azon Saktományokban, hol a' büntetések gyengék, a' Polgárnak szive azok által éppen úgy megilletődik, mint más helyen a' kemény büntetés által.

Vétetik holmi alkalmatlanság egy Sztátusban szive? egy kiváltság irab kovási hízelelő igazán azon, és az helyett hogy a' régi Főveimyeknek seljete deise felvill gondoskodjandó, egy kegyetlen büntetés rendelnek, a' melly a' gondosnak
arommal

arommal gátat vét. De az igazgatóinak
 rugótollát elviseleik; a képreldés ezen nagy
 büntetésekhez hozzá szoktak, a mint a
 csekejébbekhez szokott volna; és a midőn
 az ezekről való félelmet kisebbítik,
 egy majd kintelenek lesznek azokat
 minden esetekre megállítani. Az
 utonálló talvajások némely Statu-
 bukban közönségesek lettek; az meg akas-
 sák akadályoztatni: felsalálsák a ke-
 rékkel való törésnek büntetését, melly
 azokat egy ideig felfüggesztene. Arabán
 loptak az utakon mint az előtt.

Az mi időnkben, a szokás igen süxü
 lett; a szokásokra halálos büntetés szab-
 tak, és a szokás nem ritkult. Ennek oka
 igen természetes: egy katona, ki huzsa
 szokott naponta illetet veszedelemre
 temni, megvétí annak veszedelmét, avagy
 azt megvétí hirekkelik magának. Ő nap-
 pontként megszokta, hogy a ségyentől fél-
 jen; hát egy büntetés megkellene volna
 hagyni, a melly életében egy ségyen bejéget
 ragasztott rá, azt hiteik nevelik a bün-

tetés, és valószággal kihebbítették.

Az embereket nem kell a végvúttan von veretni; gardálkodva kell az eszkö- zökkel ólni, melyeket a Természet nekünk ad az embereknek intésére. Még kell vizsgálni az okait minden kö- tésnek, elfelejtésének, és úgy fogjuk sa- lálni, hogy az veszeknek meg nem bü- ntetéséből, és nem a büntetésnek me- rítéséből hármazik.

Bővezzük a Természetet, mely a szegény az embereknek szabadságra adta, és hogy a nagyobb része a büntetésnek a mai világban alján.

Ha vannak olyan szótmarányok, hol a szegény a büntetésnek nem követ- keztet, tehát a jón a Tyrannizmus- ból, mely a becsületet embereket ugyan azon büntetéssel illeti, mint a gonofokot.

És ha saláztatnak mások, hol az emberek csak kegyetlen büntetésekkel szabálytatnak meg, úgy bátran lehet hinni, hogy e nagy részünk jón az igaz- gatainak erőszakos bánásából, mely

csekej hibákat azon halálus bűnre.
 s ezekkel büntetett meg.

Izaberon egy Fővényszerő, a ki akar
 egy rosszat megjobbítani, csak eren job-
 bítássa gondol; az ő Semei nyitva vagy
 nak eren tárgyra, és a rossz következő
 sekre bekunyvva. Et midőn a gonosz
 egyszer megjvult, akkor többet nem lát
 nak mint a Fővényszerő durvaságát,
 de egy Sétusban mely eren keményte-
 get alváltotta, megmarad egy hiba; az
 indulatok megzombították, a lágyt ismud-
 hoz roktak.

Lysander györedelmét vévén az őthé-
 naebéliékon, megirelték a fogjokut;
 vándorák az őthénaebéliéket, hogy két
 gályáknak minden fogjait a vízbe hán-
 ták, és teljes gyűlölettel határozották
 vólna, hogy mind azon fogjoknak, a ki
 ket fognak, kerés vágják le. Et mind me-
 gyitattak, kivéve Isolymanót, a ki ma-
 gát eren határozották ellenre megere-
 völt. Lysander azt vetette Phylucles-
 nek Semőre, minckellette megölette, hogy
 az indulatokot les effrits felfajította,

és egész Fözög: orságot kegyeslenségre
tarnította volna.

“A midőn az Argusok, /: les Argiens: /
”mondja Plutarchus, a magok Polgár-
”jaik között, tizenöt Százat megölettek
”völne, az Atthénasbéliek engedelmö ál-
”Doratot tötöttek, a végre, hogy az Atthénak
”az Atthénasbélieknek Atthénakról egy ilyen
”kegyetlen gondolatot elfordíttának.”

A megkomláinak hét részei vannak;
egyik, midőn a Néps a Fözvényre nem ü-
gyel; másik, midőn az a Fözvények el-
kontottak: orvosolhatatlan gonosz, mivel
a magában az orvoságban lappang.

Közi Polgár.

Lehetetlensége /: impuissance: / a Japroni

Fözvényeknek.

A mestere üsött büntetésök magát a
Despotizmussal is orvoshatják. Sekins
vünk bár Japroniára.

Ott

Ott majd minden bűnököt halál-
lal büntetnek, mivel egy olyan nagy
Császár ellen való engedetlenég,
mint a Japóniai, iszonyatos bűn.
Nem kérdés az hibáinak megjavítá-
sa, hanem a Fejedelmnek büntetés-
lésa. Ezen képratok a Szolgatársból
vonattak, és főképpen onnan jönnek,
hogy, minthogy a Császár minden
főnek tulajdonosa, amalfogva
majd minden bűnök egyenként
az ő érdekfele ellen érnek.

A Felsőbbtől elött előadott haragta-
gokot halállal büntetik; a terméke-
tes mentésig ellen való dolog.

A mi még nem is tettsit bűnök
lemmi, ott keményen megbüntetőrk;
példának okáért, egy ember, a ki já-
tékos pénzt tizen, halállal fog
büntettetni.

Igar az, azen nyakat, vak mexi-
átalkodott, ritka, és minden vaper
velmekkel, minden Serencsorienté

gokkel,

gekkel szembeállítván népnek karak-
tere, első tekintettel, az ő fővényadois,
fővényeseinek törnyűsége axánt, monz
te' termi látszatik. De aron emberek,
kik természet szerint az halál megz
vetik, kik csak magokat gondolván
önni hasokot felhasiáják, valjon
az halál büntetéseknek süntelen
szemlére ábrát megjóvittatnak, az
vagy szablatatnaké? is nem kök
jake' meg arokot?

et' tudvittatnak mondják, a' lapoz
nok' nevelésére névne, hogy a' gyer-
mekekkel pépen kell bánni, mivel a'
büntetések ellen makacszkodnak;
hogy a' rabulgáskot nem kell igen
keményen illetni, mivel azok aron-
nal állansállanak. Aron lélek szer-
sént, a' mellynek az házi igazgatás-
ban úralkodni kell, nem lehetne
aról isélni, a' mellyet a' politikai
is polgári igazgatásban követni
kellene.

Egy
L

Egy böles fővénnyadó igyekermi
 fogott volna, az elméket, a bünteté-
 seknek is jutalmazásoknak egy illő
 mérséklete, a Philotophrának, Morak-
 nak, is Religionnak eren karakterek-
 kel megegyező maximái, a Desriller
 reguláinak helyes alkalmazása, a
 Ségymnek komvódése, egy állandó
 serencsének, is édes nyugodalom-
 nak élése, álsal, utba veretmi. És ha
 ő attól tartott volna, hogy a csak egy
 kegyes büntetés által hódítható-
 kor sokott elméket nem lehetne többé
 szelidőbb módon megrabolásmi, úgy
 egy siket is észrevételten módon
 munkálkodott volna; a különös a meg-
 kegyelmezésre másoknál alkalmazabb
 esetekben a bűnök büntetésis
 mérséklette volna, a míg arra ju-
 tott volna, hogy minden esetben
 mérsékeltje.

De a Desprohismus eren ezt közöket
 nem eméri; az eren utakon nem veré-
 vel; a maga magával is vittáéltet,

De

de mind az, a mit tehet: Japónban megtette iparkodását, magát a kegyeslenségben feljülhaladva.

Az ataljabam alvadt is még iszonyatosabbá tett lelkeket csak még nagyobb kegyeslenséggel lehetett veretni.

Er az eredete, ez a lelke a Japóni Fivényeknek. De azok alaláltrák a kereszténységnek alvélését; de olyan hallatlan csülködési bizonyságok tehetetlenségét. Ezek egy jó Politiát akartak felállítani, is gyengeségük még nyitvánóságosabbá lett.

Olvasni kell Meakoban a Császárnak is a Deykonakegyüttés berrélgatásokról a tudósítottak. Itéma azoknak, a kik ottan megfojtattak, avagy a Semmirekellők által megöltek, híreldelet való; az ifjú leánykátot is fiúskátot alvágadossák; azokat megaláltál

minden

minden nap késo' idöben körsöngöt kellye-
ken kitétatve, egész meztelen, vállon
Sálakban bevarva, hogy ne tudják
melly helyeken vitették; loptak mindent,
a' mit akartak; a' lovaknak hasakat
felvágják, hogy az azokon lovagok be-
huljanak; a' kocsikat feldöntötték,
hogy az csönnyöngöket kiprédálják.
Az Hollandusok, kiknek mindották, hogy
a' körsöngöt elineken: Sax des écha-
fauvd. / nem kálhatnának, a' nélkül,
hogy meg ne öletnének, ottan lesél-
lötök, a' t'.

Döviden egy más vörös akaszt
emlitemi. A' Császár, a' ki gyalá-
zatul gyönyörűségekbe merül völs,
nem károsodott meg; más kocsiban
völs, hogy örökös nélkül hal meg. A' hely-
kő két igen szép leányokat küldött né-
kie. Szívesből egyiket feleségül vette,
de Semmi köze sem völs arról. Az
ö Dajkaja az Országnek legjobb leány
népeit felkerestette; mind károsallan
völs: egy Segyvercsinátónak leánya ked-

vét felingerelte; elszánta magát; at-
 tól egy fia lett. Az Hadvarianus bnyok, fel-
 boszorkodva azon, hogy mellettek egy az-
 lyan allszületesü keményt többre vett,
 megfojtották a' gyermekeit. Ez a' bün a'
 Elázar áll ellitkolhatott; ő egy
 vérorönt csinált volna. A' fővények-
 nek iszonyatosága hát meggátolja
 az elégtétels. Mikor a' büntetés
 megmérhetetlen, akkor kéntelen az
 ember, hogy annak elejébe tegye
 a' nem büntetést.

K. N. P. L. S.

A' Római Tanácsnak lelkéről.

Acilius Flabrianak is Pisonak
 Polgármestere alatt, adtatott az
 Acilia fővény a' Fisztségvadászai oko-
 nak p. les brigket: megakadá jussai-
 sára. Dio mondja, hogy a' Tanács
 a' Polgármesterekre birta annak elő-
 terjeltését, mivel a' Tribuneus C. Cor-
 nelius az határozta, hogy az ellen,

a' nmet

a' minek a' Nőp igen után adra vés
 magát, zettentő büntetések rendel-
 tettenek. A' Tancs gondolta, hogy
 a' mód nélkül való büntetések a' be-
 kekbe ugyan nagy féltelmes jogor-
 nak véttri; hanem azon jogor-
 jök is fogna lenni; hogy többé nem
 fogna senki is sem vádoláska, sem
 kárhortotálra való találatni; az
 helyett hogy, ha mérsékelt bünse-
 zések tétetnek, bicsák is vádolók
 is fogának lenni.

K. V. P. L. S. L.

A' Rómaiaknak Fővérmeyeiről
a' büntetésekre néve.

En a' Maximianusban evánek találom
 magamat, a' midőn a' Rómaiak mellett
 állok; is hiszem, hogy a' büntetések
 az igazgatók' szerkesztésével öfvekit-
 tetésben állanak, a' midőn én ezen nagy

Népezen

Hápet látom, a' mi ezen pontot
nézi; hogy a' polgári Törvények arányo-
való váltózásnak éppen azon mére-
tökben veti alája magát, a' mint
az ő politicai Törvényei váltózásnak.

A' Szökevényekből, rabközlökből,
és utonállótalvajokból álló Népnak
adottatott kivállyi Törvények igen
kemények valának. A' Republica
lelke ass kívánta volna, hogy a' De-
cemvirek ezen Törvényeket a' tizen-
ket Szabályokban ne vették volna
fel; de azon emberek, a' kik a' Sz-
karnismuska vágytak, nem viggár-
tak a' Republica' lelke követésére.

Tit. Livius, Albai Dictator Me-
tius Sufpetiusnak halálát bün-
tetésből, mondja, a' ki Sulla Hosti-
lius által azca íréttetett, hogy két
Szekerek által elszakadtak, hogy
ez az első és utolsó halálát bün-
tetésből való volna, a' onnan által megbironyít-
tatott volna, hogy az ambrosius arány

való emlékezet olvasott. Ő családok
közül: a Firenkét Fibla Fővények
igen kegyetlen ronszabókkal
vagyának tömve.

Ar, a melly még inkább felfedési
a Decemvirek' cseljét, a gubnyolós-
írások' Szervi is a Poëta'k allen
állított halálos büntetés. Ar éppen
nem eggyer a Republica' geniustá-
val, ar hol a Nép a Nagyokat alá-
va látmi Szaxeti; De azon emberek,
a kik a Szabadsgot felakarják
fordítani, félsek azon írásokból,
a mellyek a Szabadsg' lelkes vit-
szállíthatókat vólna.

A Decemviraturnak elűzése uz-
tán, majd minden Fővények, mellyek
a büntetések' megállítmáb vólnak
eltörltetek. Kifejezőleg nem töröl-
tettek el: De, minthogy a Poëcia
Fővény megtiltata vólna egy római
Polgárnak megölését nem alkab-

mas

maratatoshattak.

Er az idő, a melyre lehet tommi
arr, a mit Tit. Livius a Dómiaiak
ról mond, hogy soha egy Nép inkább
nem kerette a büntetések mére-
telét.

Hogya a büntetéseknek kelid-
ségük sámlájuk meg azon jutt,
melyet a bepanaszoltatott kár-
náthatott itélet elött az elávi-
zára, egy ábról fogjuk látni,
hogy a Dómiaiak adon lelket kö-
vettek, a mely, a mine meg-
mondottam, a Republicának
természetes.

Sylla, a ki a Tyrannizmus,
Anarchiát, és a szabadságot öfere-
zavarsa, adta a Cornelia öfere-
vényt. Nagy tetszett, ő csak rend-
sábaitokot tett, a vétkeknek behozar-
talára. Így mivel ő egy sereg cseleke-
deteket a gyilkosság nevével ruházott

Sel
=

fel, mindenütt gyilkosokat talált,
 és egy bűnös álszól, a melly csak igen
 hamar követtetto, törököt hányt,
 törököket szöjt, vermeket állott
 minden Polgárnak utjában.

Majd minden Fővénnyei Syllái-
 nak nem tartottak magokban
 semmit, mint a virrek és túsnek
 megteltait. Caesar még a Fők-
 nak confisctioját hozták adva,
 mivel a gardagok, a midőn ők
 a magok atyai keszket a deam-
 kivésében megtartották, az hibák-
 nak tevése még mére'sebbet vól-
 tak.

A Császárok egy katonai igaz-
 gatást állítottán fel, majd írték,
 hogy a reájok nézve éppen olyan
 felelmes vól, mint a jobbágyokra
 nézve; ők igyekeztek ezt megvédeni;
 ők azt hitték, hogy az a melvőigra
 és türelemre, a helyes ereket tar-
 tottak, szűkséges.

Egy

Egy kevéssé körelítettek a monarchiához, és a büntetéseket háromez osztályokra osztották: azokra, a melyek tartoztak az előkelőre a státusnak, és a melyek meglehetősen gyengék voltak; azokra, a melyekkel az alsóbb rangú katonákat terheltek, és a melyek keményebbek voltak; végre azokra, a melyek csak a csekély állapotból való embereket illetik, és a melyek mindeniknél keményebbek voltak.

A dühösödés és eszelelen Massi-
minus ingerlette egy idővel a katonai igazgatást, a melyes deli-
 Dittami kellett volna. A Fancié tá-
 paszabon, mondja Capitolinust,
 hogy némelyek kezeire fesszítet-
 sek, másokat a vadak eleibe vették,
 avagy ujjonnan megöltess álatok-
 nak bőrébe dugattak, valamely á-
 laposra való tekintet nélkül. Nagy
 tetszett, ő a katonai fenyítések kar-

ta gyakrolami, a' melly minden a'
 pülgári bajokat állította igazis-
 tami.

Énég fogjuk salálni a' Romainak,
 nagysága is lecsise felett való
 elmelkedésekben, /: Considerations
sur la grandeur des Romains
et leur décadence: / Constantín
 a' katonai Despotizmuss omikén
 változtatva egy katonai is pülgá-
 ri Despotizmussal, is közeleb-
 bedett a' Monarchiához. Is nyvz
 morri lehes éron a' társnak küc
 lönböző revolutívit, is láttri, hogy
 abban mikenpen mennek a' ked
 ményégből az ~~érezetlenségbe~~
 érzetlenségbe, is az érzetlenn
 ségből /: de l'indolence: / az abba
 hagyásra. /: à l'impunité: /.

XVI. Deb

N. N. P. E. S. Z.

Igaz mértékéről a büntetéseknek a bűnnel.

Való, hogy a büntetések bírják egyenlő körűt hársomával, mivel való, hogy az ember előbb elkezüljön egy nagy bűn, mint egy csekélyebbet; az, a melly inkább érdekli a társadalmat, mint az, a melly kevesebbet engöldös.

„Egy Caló, / improfesseur / ki magat Constantin Duca-nak adta ki, egy nagy lázadás indított Constantinopol-ban; elfogattatott, és vesztőre íteltetett; de mivel fontos embereket védett, mint régalmaró, túrta ismételtetett. Különös az, hogy a büntött Selvignek és a régalmaróknak bűneit ilyen mo-

Don vetették egyben

Emel emlékerik az ember II. Károly Anglia királyának egy Szarvára. Ő mentében a Pellongéren egy embert látott: kérte, mi ott áll az ott? Síre, mondának, azért, mert gunyolódó irasokat készített a Fellegel' Ministerei ellen. Bolond, mond a király, miért nem irasokat ollemerem? Sonki sem bánotta volna.

BCH Cluj / Central University Library Cluj

„Hatven kameknek öszveesküvnek
 „Dasilius Csákár ellen; ő veszte-
 „vel megcsapatta arokot; leperle-
 „tek aroknak hajókat is katallo-
 „kot. At midön őt egy Szarvas övés
 „rel fogva Szarvára nyársalra,
 „egy ar ő kiverői tűzűl kardos kár-
 „tolt, almetzette az övés, is megfa-
 „badivora. Emel fejét vérevel, mivel,
 „igy szólt, az ollemerem fogott
 „völne. Ki hieme, hogy egy is ugyan

eren

eren Fejedlem alatt eren két iséleseket követnek volna?

Egy nagy roh, nálunk az, hogy az, a ki utovállo' tolvajiságot üz, és az, a ki ragadoz is öl, ugyan azon büntetéssel terhelik. Látnivaló, hogy a kör bátorságát némely külömbféleg kellene a büntetésben tartani.

Sinában a kegyetlen tolvajok darabokban elaggattatnak, mások nem: eren külömbféleg okosra, hogy ott ugyan lopnak, de nem ölnek.

Oroszországban, ha a tolvajok is gyilkosok egyformán büntetődnek, mindig ölnek. Az költak, mindjait ott, nem mondhat semmit többé.

Itidön nincs semmi külömbféleg a büntetésben, akkor a megkegyelmezés reményiségében kell aratni. Angliában, nem gyilkolnak, mivel a tolvajok remélhetik, hogy a Culo mickly

mikbe által szállítatnak, de nem a
gyilkosok.

A' megkegyelmezés nagy motívum
/:reffort:/ a' mérsékelt Szargatárok
ban. Ennek a' megbeszátása a' Szar-
dalmat illető hatalomnak, bülsen katas-
tráltatva, csudára méltó károságai
lehetnek. A' Despotizai Szargatárok
principiuma, a' melly nem vesát, az a'
mellynek soha sem vesátnak meg,
megfosztják az arca hatalmától.

K. V. A. B. E. S. Z.

A' kínzástól, /: de la torture: /
avagy a' kínos kérdésekről az
hibások ellen.

Mivel az emberek gonoszok, azért
a' Törvény közelet arukat jobbaknak
tartani, mint a' millyenek. Szükség
Szaruknak vallomása minden bűnök-

nek
≡

nek megbüntetésére elégéges. A Fővény
 híren nékiék, mintha azok az igazság
 sajával állanának. Minden az há-
 zasság, alatt fogantatott gyermekeket is
 tövénynek tartanak: a Fővény
 híren az Anyának, mintha ő maga
 a Bürettég volna. De a kirós kérdés
 a bűnösök ellen, mineten egy kényszerített
 esetben, mint amarek. Látszik hogy ma
 egy igen jól politisáló Nő is minden
 alkalmatlanság nélkül olvast. Számtalan
 mérték szerint a nem stülkéges.

Ezen Szokás ellen amely ügyes me-
 berek, is amely szép geriek irak,
 hogy én nem batorokodom utámmok
 állani. En akarom mondani, hogy
 a Fortuna a Leprosia Igargataz
 sokban meggyártat, az kul minden,
 a mi félelmes Szor, az Igargataz
 mutiumához tartozik: akarom mon-
 dani, hogy a rabzilgák a főögükreil

és Romaiaknál..... De hallom a' Jézus
mészét, szótját, a' melly ellenem
szól.

K. V. M. K. P. E. S. Z.

A' pénzbéli és a' testi büntete-
tésokről.

A' mi elénk a' Németek, s: az Ger-
main / Cluj / Centrál / University / Library / Cluj / rom / konverzek a' pénzbéli
büntetésnél más meg. Ezen habas-
korsó is szabad emberek ass szavaz-
ták, hogy az ö véreknék nem kellene
kiontottani csak a' fegyverek között.
A' Japokok, ellenben, elvetik a' bünté-
tetéseknék ers a' nemét, azon skin
alatt, hogy a' gazdagok a' büntetés
kikerülnek. De a' gazdagok nem fél-
sike' jószágainak elvesztés? / a'
pénzbéli büntetéseket nem lehetne

a' vagyonokhoz alkalmaztatni. És
végül a' gyaláratot /: l'infamie:/
nem lehetne-e ezen büntetésekhez
költői?

Egy jó' fővényadó egy körépes
salál; nem szabad mindenkor pénz-
büntetést, és nem rak mindig testi
büntetést.

K. H. A. S. L.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' Tronfalúti Fővényéről.

/: de loi du talion:/

A' despotai Státusok, melyek ked-
velik az együgyű fővényeket,
nagyon élnek a' visszafigalái-
t fővényével. A' mérsékelt Stá-
tusok ass bevéstik néha; de azon
külömbiséggel, hogy amások ass
szorosan gyakorolhatják, ezek pe-

dig
h

Dig majd mindenkor meiszikléssel
vegyítettik.

A' Firenkét Fábla: Fővény megz
engedett ilyen kettőt; a' nem kár
hosszabb hatónbüntetésre, / au
talion: / hanem csak akkor, a' mielőt
arr, a' ki a' panaszt vitte, nem lehet
tett megengedésel. A' megismerés
után a' kár is intenzív megkezesen
firteti, a' a' tősi büntetés változatosa
magát pontos büntetésre.

H. H. P. L. S. L.

Ar Anyáknak büntetéséről
gyermekükért.

Sinában ar Anya gyermekeinek
hibáiért megbüntetik. Ez a' So
kát völs Pékuban. E' még a' dörp
tismanak képrexibül van vésetve.

chrindig

Mindég mondható, megbüntetik
 Sínában az apát azért, mivel ő a
 természetből adtatott, és ottan a Fün-
 ve'nyek által még megöregbített
 atyai hatalommal nem él. De
 mégis azon eszébe jut az észifel,
 hogy a Sínaiakra minsen kelle
 a Decsülketek. Közöttünk, az ország,
 a kiknek gyermekei halálra iséltek
 sek, és a gyermekek, kiknek atyok
 hasonló sordot szenvedtek, a Szegyen
 által éppen úgy megbüntetődek,
 mintha Sínában élsek' ve'pével
 büntetettek volna meg.

K. K. K.

K. K. P. E. S. S.

A' Fejedelmek kegyelméről.

f. de la clémence!

A' Kegyelem megkülönböztető tulajdonsága a' Fejedelmeknek. A' Republicában, hol a' Virtus a' principium, a' kevesebbé szűkíges. A' deputai státusban, hol a' Félelem orvágol, kevesebbé van azokban, mivel a' Státusnak Nagyjait a' keménységnek példája által labulari kell tartani. A' monarchiákban, hol Decretes által igazgattatnak, mely gyakran art kívánsya, a' mit a' Fővény tilt, szűkígesebb. A' kegyelemből kicsit itt annyi min buntetés; az íleleteknek formáliváttai magok

megb

megbüntetések itten. In rövidül a
 Régyen minden öldaból dió bün-
 tetéseknek különös nemiformái
 látszva.

A Nagyon itten a kegyelemből
 való kitérés ábrak: par la disgrâce:
serenctéjeknek, triseleknek, de
leur cré'dit: / törvélkoda'saiknak,
de leurs habitudes: / vigasságait
nak, de leurs plaisirs: / gyakron
 csak a képrelő'désben álló vepre
 ábrak, olyan keményen megbüntet-
 südnek, hogy a keménység: la
rigueur: / re'ájok nérvé stüktség
 jelen; az egyébre nem stölgeit-
 hat, mint a jobbagyok' fejedelem.
 Beméltje avánt való keresetis-
 nek, és az hivatalos pülcrok a-
 vánt taltori ittelestnek olonyis-
 tetésére.

Stikejs'

Mikép a Nagyok bizonytalan
 alaposa a Despotizmussal természet-
 től foly, úgy azoknak bátorsá-
 ga a Monarchiának természeté-
 ben van.

A Monarchiák a kegyelem ál-
 tal annyit nyelhetnek, és annyi
 szexeket követi, e nékik annyi
 dicstétést öve, hogy majd min-
 den időben szexek nékik, ha a
 kegyelem gyakorlására alkalmas-
 tóságot lenek; és ezt a mi Far-
 tományainkban majd mindig lehet
 gyakorlani.

Itég lehet nékik a tekintetnek
 valamely ága kétségessé tétetnek,
 és szinte egytlen soha len; és
 ha néha ök a koronáért küddenek,
 tehát nem küddenek az életért.

De fogják mondani, mikor kell
 büntetni? mikor kell megboevítani?

Er

Er olyan dolog, melyes inkább lehet érdemi, mint eljárási. Ha a kegyelem vérsedelmekkel van egybekapcsolhatóva, úgy a vérsedelmek igen sembecsinők; könnyen meg lehet külvimborsítani a kegyelmet azon gyengeséggel, a mely a fejedelemre megvesztés, és bűnügy a büntetésre teherrelentézetet von.

Moisze Császár a maga jobbágyai véreinek is ha ke nem ontáskította vérs fel magában. Anastasius a bűnökön éppen meg nem büntette. Angyal Iván / Isaac l'orange / megértkündött, hogy ő ivalkodása alatt senkit meg nem ölet. A Svéd Császárak elfelejtették, hogy ők nem hijában viselték a kardot.

A Koloivári Császi:

nónak aolta fu-
mius 1° napján, 1844-ben,
a Koldivári Császi

